

15 jaar KRC = 15 jaar ARTO

In 1996 kreeg Pieter Moerenhout, muzikliefhebber te Bunnik, een telefoontje van een hem onbekende dame die hem in Amerikaanse tongval voorstelde om in Bunnik kamermuziekconcerten te gaan organiseren. Dat was klarinettiste Nancy Braithwaite, getrouwd met pianist en dirigent Oane Wierdsma. Samen met een bevriend echtpaar, altvioliste Prunella Pacey en cellist Guus Fabius, wilden zij een ensemble oprichten dat ieder jaar enkele concerten zou spelen, op zondagmiddagen in de Oude Dorpskerk van Bunnik. Het nieuwe ensemble werd ARTO genoemd, de letters gebaseerd op de namen van de vier kinderen van de musici. Het klonk Pieter als muziek in de oren!

Uit dat ene telefoontje zijn de Kromme Rijn Concerten voortgekomen: drie lustra vol prachtige muziek. ARTO stond niet alléén op het podium van de Oude Dorpskerk. Naast hen verschenen in de loop der jaren 27 gast-musici, waarvan sommigen meer dan één keer hun weg naar Bunnik gevonden hebben.

Er zijn in die vijftien jaar werken gespeeld van ongeveer 90 verschillende componisten uit vijftien landen, aangevoerd door Beethoven met dertien werken, gevolgd door Mozart, Brahms, Schubert en Schumann. En er zullen trouwens weinig Nederlandse podia zijn waarop zoveel werk van Angelsaksische componisten is gespeeld! Nederlandse componisten waren goed vertegenwoordigd met een totaal van zeven, variërend van Jan Pieterszoon Sweelinck tot Tristan Keuris.

In iedere serie was er wel moderne, vaak hedendaagse muziek te horen, waarvan drie wereldpremières. Metamorphosen van Roel van Oosten brengt het totaal vandaag op vier stukken speciaal voor ARTO of een gastensemble geschreven. Opvallend was het grote aantal onbekende componisten die, eenmaal afgestoft, met overtuiging gespeeld werden. Ooit gehoord over Loeffler, Huë, Jacob, Thuille, Lachner, Reitz, of Kokai?

Vanaf 1997 werden de concerten uitgebreid met een muziekhistorische inleiding en een educatief programma voor jonge kinderen. De inleidingen oogstten veel waardering en zijn niet meer weg te denken als onderdeel van de zondagmiddagconcerten. Door toelichtingen van eerst Paul van de Reijden en Alice van Rossem, later alleen van Alice, heeft menige concertbezoeker een intensievere luisterervaring gehad en sneller kunnen wennen aan het klankidoom van Stravinsky of Keuris. De 300 kinderen die op school een muziekproject van Alice van Rossem volgden, weten intussen wat een fagot, een hoorn of een klavecimbel is. Ze hebben geleerd over ritmes, over stijlen in de muziek en begrepen dat instrumenten met elkaar in gesprek of soms in gevecht zijn.

Van een waagstuk zijn de Kromme Rijn Concerten uitgegroeid tot een steeds terugkerend evenement in het muziekleven in het Kromme Rijngebied. En dat allemaal dankzij de musici van het ARTO ensemble!

Roel van Oosten, METAMORPHOSEN voor klarinet, altviool en cello (2010)

Metamorphosen is speciaal geschreven voor het ARTO Ensemble ter gelegenheid van het derde lustrum van de Kromme Rijn Concerten. De compositie kwam tot stand met financiële steun van het Fonds Podiumkunsten en de Stichting Kromme Rijn Concerten.

De intieme bezetting met drie instrumenten, leidde tot een meer klassieke, concertante componeerwijze. De feestelijke aanleiding voor de compositie verklaart het, over het algemeen, opgewekte en dansante karakter.

De compositie bestaat uit twaalf delen. In eerste instantie was een cyclus van afzonderlijke dansen de opzet. Al componerend bleek echter dat alle delen te herleiden waren tot het eerste deel. De delen maken weliswaar gebruik van de motieven uit deel I, maar de daaruit ontstane variaties worden in een volgend deel vaak ook weer getransformeerd (variaties op een variatie). Vandaar de titel Metamorphosen.

De twaalf delen contrasteren onderling in sfeer en stijl. Na het onstuimige deel II komt het aria-achtige deel III. Het jazzy karakter van deel VI contrasteert weer met het recitatieve karakter van deel VII (solo klarinet).

Het werk eindigt met een opgewekte finale, waarin deel I weer duidelijk herkenbaar is. Door deze hoekdelen ontstaat een gesloten vorm.

Roel van Oosten